

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. แผนงานวิจัย : วิจัยและพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจเฉพาะพื้นที่ในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน
2. โครงการวิจัย : วิจัยและพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตกล้วยเล็บมือนางในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน
 - กิจกรรม : ทดสอบพันธุ์กล้วยเล็บมือนางสำหรับการแปรรูป
 - กิจกรรมย่อย (ถ้ามี) : -
3. ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย) : ทดสอบพันธุ์กล้วยเล็บมือนางสำหรับการแปรรูป
 - ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ) : Testing of Banana Clones CV. Leb Mu Nang for processing.
4. คณะผู้ดำเนินงาน
 - หัวหน้าการทดลอง : นายอุดมพร เสือมาก^{1/}
 - ผู้ร่วมงาน : น.ส.พัชราพร หนูวิสัย^{1/} น.ส.จินตนาพร โคตรสมบัติ^{2/}
นายบรรเจิด พูลศิลป์^{3/} น.ส.ภาวิณี คามวุฒิ^{4/}
นางอาพร คงอิสโร^{5/}
5. บทคัดย่อ

การทดสอบพันธุ์กล้วยเล็บมือนางสำหรับการแปรรูป จำนวน 5 สายต้น ได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 001, 002, 007, 008 และ 017 ได้ดำเนินการในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และ พังงา จำนวน จำนวน 5 แปลง ระหว่างเดือนตุลาคม 2558 ถึง กันยายน 2561 วางแผนการทดลองแบบ RCB มี 4 ซ้ำ พบว่า กล้วยเล็บมือนางทั้ง 5 สายต้นมีการเจริญเติบโตด้านความสูงและเส้นรอบวงลำต้นเฉลี่ย 210.0 และ 43.2 เซนติเมตร อายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตเฉลี่ย 55.4 วัน น้ำหนักเครือเฉลี่ย 4.9 กิโลกรัม จำนวนหวีต่อเครือเฉลี่ย 7.2 หวี น้ำหนักหวีเฉลี่ย 627.9 กรัม จำนวนผลต่อหวีเฉลี่ย 16.5 ผล น้ำหนักผลเฉลี่ย 32.9 กรัม ความหวานเฉลี่ย 26.1 บริกซ์ ความแน่นเนื้อเฉลี่ย 2.9 นิวตัน สีผิวผลอยู่ในกลุ่ม Yellow Group 15A/B และ Yellow Group 15B และผลมีลักษณะไม่มีขน โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 008 มีการเจริญเติบโต และให้ผลผลิตสูงที่สุด อายุการเก็บเกี่ยวสั้น เหมาะสำหรับการแปรรูป ผลใหญ่ การเรียงตัวของหวี และผลในหวีสวยงามมองดูน่ารับประทาน

^{1/}ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชุมพร

^{2/}สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

^{3/}ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพังงา

^{4/}ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระนอง

^{5/}ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครศรีธรรมราช

Abstract

An experiment testing of banana clones CV. Leb Mu Nang for processing of five clones : 001, 002, 007, 008 and 017. The experiment was performed at the Chumphon, Ranong, Surat Thani, Nakhon Si Thammarat and Phangnga Agricultural Research and Development Center conducted five experiments during October 2015-September 2018. The study was conducted in randomized complete block design with four replications. This results showed that five clones of banana Leb Mu Nang had the average of high plant and circumference of plant 210.0 and 43.2 cm, respectively, the average of harvesting age of 55.4 days. All varieties had the average of bunch weight of 4.9 kg, number of hands per bunch of 7.2, hands weight of 627.9 g, number fruits per hands of 16.5, fruits weight of 32.9 g, total soluble solid of 26.1 brix, firmness of 2.9 N, peel color of the Yellow Group 15A/B and Yellow Group 15B and fruit hairiness of the hairless. The banana Leb Mu Nang 008 code had high growth and yield. It was short harvesting age, appropriate for processing, fruit size is large, hands and fruits palatability.

6. คำนำ

กล้วยเล็บมือนางเป็นพืชท้องถิ่นทางภาคใต้ มีปลูกกระจายในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา ระนอง และภูเก็ต ปลูกแซมพืชเศรษฐกิจอื่น เช่น เงาะ มังคุด ทูเรียน ยางพารา และปาล์มน้ำมัน มีพื้นที่ปลูกประมาณ 20,000 ไร่ สร้างรายได้ปีละกว่า 280 ล้านบาทมีชื่อเรียกหลากหลายตามแต่ละท้องถิ่น เช่น กล้วยข้าว(ภูเก็ต) กล้วยหมาก (นครศรีธรรมราช) กล้วยเล็บมือนาง (ชุมพร และสุราษฎร์ธานี) กล้วยทองดอกหมาก (พัทลุง)กล้วยหมาก (นครศรีธรรมราช)กล้วยมะลิอ่อน (จันทบุรี)กล้วยอ่อน (ชัยภูมิ)กล้วยใต้ (เชียงใหม่) และกล้วยตานีอ่อน (อุบลราชธานี)กล้วยชนิดนี้มีคุณสมบัติเด่นหลายประการ เช่น ผลและเนื้อมีสีเหลืองทอง เนื้อแน่น กลิ่นหอมน่ารับประทาน ก้านผลสั้น และแข็งแรง การเรียงตัวของผลในหวีเป็นระเบียบ ขนาดหวีเล็กเหมาะต่อการบรรจุหีบห่อ และขนส่ง ผลมีขนาดเล็กเหมาะต่อการบริโภคในแต่

ละครั้ง เนื่องจากกล้วยเล็บมือนาง มีรสชาติอร่อย เป็นที่นิยมรับประทานทั้งผลสด และการแปรรูปเช่น กล้วยอบ กล้วยฉาบ กล้วยทอด กล้วยเคลือบช็อคโกแลต เป็นสินค้าประจำจังหวัดชุมพร มีการขอจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ชื่อว่า “กล้วยเล็บมือนางชุมพร”

กล้วยเล็บมือนาง *Musa spp.* (AA group) เป็นพืชที่จัดอยู่ในวงศ์ Musaceae มี Genome เป็น AA มีจำนวนโครโมโซม $2n=22$ (เบญจมาศ และประวีติ, 2534; วราวุธ และอรดี, 2536; ประศาสตร์ และคณะ, 2538) จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกับกล้วยไข่ของไทย กล้วยพันธุ์ *senorita* ของฟิลิปปินส์ กล้วยพันธุ์ *pisangmas* ของมาเลเซีย กล้วยพันธุ์ *Lady's Finger* ของฮาวาย และกล้วยพันธุ์ *apple banana* ของ west indies (Valmayeret *al.*, 1990; Yoging, 1992)

กล้วยเล็บมือนางเป็นพืชที่มีศักยภาพสูงที่จะพัฒนาเป็นพืชเศรษฐกิจสำหรับตลาดภายใน และภายนอกประเทศ เนื่องจากมีคุณสมบัติเด่นหลายประการ เช่น ผลและเนื้อมีสีเหลืองทอง เนื้อแน่น กลิ่นหอมน่ารับประทาน ก้านผลสั้นและแข็งแรง รวมทั้งมีการเรียงตัวของผลในหวีและขนาดหวีเล็กเหมาะต่อการบรรจุหีบห่อและขนส่ง (ไพโรจน์, 2539) นอกจากนี้มีผลขนาดเล็กเหมาะต่อการบริโภคในแต่ละครั้งแต่เก็บผลสดได้ไม่นานเมื่อผลสุกจัด ทำให้ต้องนำไปแปรรูปเป็นกล้วยตาก กล้วยอบ กล้วยฉาบแต่มีการปลูกและจำหน่ายมากเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชุมพรเท่านั้น อาจเนื่องมาจากกล้วยเล็บมือนางในท้องที่อื่นมีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตทำให้ได้ผลผลิตน้อยหรือได้ผลผลิตที่มีลักษณะผลและรสชาติไม่เป็นที่นิยม (ประศาสตร์ และคณะ, 2538)

มีนักวิจัยทำการศึกษากกล้วยไว้มากมาย แต่สำหรับกล้วยเล็บมือนาง พบว่ามีผู้ทำการศึกษาอยู่น้อยเพราะเป็นพืชเฉพาะถิ่น ส่วนมากจะเป็นการรวมกลุ่มของชุมชนคิดหาวิธีการแปรรูปเพื่อจำหน่าย ขาดการศึกษาวิจัยและพัฒนาด้านพันธุ์ และการจัดการสวน เพื่อพัฒนาคุณภาพ เพิ่มผลผลิต ขยายพื้นที่การผลิต และขยายตลาดให้เป็นที่รู้จักและต้องการของตลาดทั้งในและนอกประเทศ จึงจำเป็นต้องศึกษาวิจัยและพัฒนาอย่างครอบคลุมเพื่อให้มีคุณภาพตั้งแต่ผู้ผลิตจนถึงผู้บริโภค เนื่องจากกล้วยเล็บมือนางในภาคใต้ตอนบนมีการกระจายพันธุ์ในหลายพื้นที่ ดังนั้นต้องทำการสำรวจการกระจายพันธุ์ เปรียบเทียบพันธุ์ ทดสอบพันธุ์ และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เพื่อให้ได้พันธุ์ที่ดี และองค์ความรู้สำหรับการผลิตกล้วยเล็บมือนางที่มีคุณภาพ สามารถยกระดับการผลิตจากสินค้าพืชท้องถิ่นเป็นสินค้าที่แพร่หลายระดับประเทศ และเป็นสินค้าส่งออกสามารถสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้กับเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

7. วิธีดำเนินการ :

- อุปกรณ์

- หน่อกล้วยเล็บมือนาง จำนวน 800 หน่อ
- ปุ๋ยเคมี สูตร 21-0-0, 18-46-0, 0-0-60 และ 0-3-0
- เครื่องมือวัดการเจริญเติบโต เช่น ตลับเมตร ไม้บรรทัด เวอร์เนียคาลิปเปอร์
- เครื่องมือเก็บข้อมูลผลผลิต เช่น ตาชั่ง เครื่องวัดความแน่นเนื้อ เครื่องวัดปริมาณน้ำตาล

- วิธีการ

- แบบและวิธีการทดลอง วางแผนการทดลองแบบ RCB ประกอบด้วย 5 กรรมวิธี มี 4 ซ้ำ โดยใช้กล้วยเล็บมือนางที่ได้จากการเปรียบเทียบพันธุ์จำนวน 5 สายต้น คือ 001, 002, 007, 008 และ 017

- วิธีปฏิบัติการทดลอง เตรียมแปลงทดลองจำนวน 5 แปลงใน จ.ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง และพังงา ขนาด 2 ไร่ แปลงย่อยขนาด 10x10 เมตร (25 กอ) พื้นที่เก็บเกี่ยว 6x6 เมตร (9 กอ) วิเคราะห์ดินก่อนปลูก ปรับสภาพพื้นที่ ไถดิน เก็บเศษพืช แล้วตากดินไว้ 25-30 วัน เพื่อลดการระบาดของศัตรูพืช ปลูกกล้วยเล็บมือนางตามแผนการทดลอง โดยใช้ระยะปลูก 2x2 เมตร ขนาดหลุม 50x50x50 เซนติเมตร ก่อนปลูกรองก้นหลุมด้วยดินผสมปุ๋ยคอก อัตรา 5 กิโลกรัม และปุ๋ยสูตร 0-3-0 อัตรา 100 กรัมต่อหลุม วางหน่อพันธุ์ที่ก้นหลุมลึก 25 เซนติเมตร หลังจากนั้นใส่ปุ๋ยสูตร 21-0-0, 18-46-0 และ 0-0-60 อัตรา 690, 145 และ 300 กรัม/กอ/ปี ให้น้ำให้ทันทีหลังปลูก และให้สม่ำเสมอ และหลังการใส่ปุ๋ยทุกครั้ง ตัดแต่งหน่อ โดยไว้หน่อจำนวน 3 หน่อ/กอ ซึ่งเริ่มตัดแต่งหน่อเมื่ออายุ 4 เดือน และเริ่มไว้หน่อแรก จากนั้นไว้หน่อต่อไปทุก ๆ 3 เดือน การตัดหน่อใช้มีดคว้านเอาส่วนยอดของหน่อออกเพื่อทำลายจุดเจริญ ตัดปลีกล้วยเมื่อต้นกล้วยเล็บมือนางออกปลีแล้ว 2 สัปดาห์ โดยใช้มีดตัดปลีออก เก็บเกี่ยวเมื่อผลกล้วยแก่ประมาณ 70-90% หรือหลังออกปลีประมาณ 9 สัปดาห์ ป้องกันกำจัดศัตรูพืช โรค และแมลง ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

การแปรรูปกล้วยเล็บมือนางอบตามขั้นตอนดังนี้

1. นำกล้วยเล็บมือนางที่สุกงอม มาปอกเปลือก ลอกเส้นใยให้สะอาด แช่ในน้ำเกลือ ประมาณ 5 นาที (น้ำ 2 ลิตร/เกลือ 50 กรัม) หลังจากนั้นนำขึ้นมาผึ่งให้สะเด็ดน้ำประมาณ 1 ชั่วโมง บนตะแกรงไม้ไผ่

2. อบกล้วยเล็บมือนางที่ผึ่งแห้งแล้วด้วยเตาอบ ซึ่งแบ่งการอบเป็น 2 ช่วง คือ

- ช่วงที่ 1 ใช้ความร้อน 50 องศาเซลเซียส อบนาน 24 ชั่วโมง แล้วนำออกมาผึ่งพักไว้ 1 ชั่วโมง

- ช่วงที่ 2 นำเข้าเตาอบอีกครั้ง ลดอุณหภูมิลงเหลือ 70 องศาเซลเซียส อบนาน 10 ชั่วโมง

3. กล้วยเล็บมือนางที่อบเสร็จแล้ว จะมีสีน้ำตาลอ่อน รสหวาน เนื้อแน่นนุ่ม

- การบันทึกข้อมูล

- การเจริญเติบโต คือ ความสูง เส้นรอบวงลำต้น (เก็บข้อมูลทุก 3 เดือน) การแตกหน่อ อายุการให้ผลผลิต อายุการเก็บเกี่ยว

- ผลผลิต คือ น้ำหนักเครือ น้ำหนักหวี จำนวนหวี/เครือ จำนวนผล/หวี น้ำหนักผล (หวีที่ 3)

- คุณภาพผลผลิตสด คือ สีผิวผล การมีขนหรือไม่มีขนของผล ความแน่นเนื้อ ความหวาน (หวีที่ 3)

- คุณภาพผลผลิตก่อนและหลังแปรรูป คือ น้ำหนัก ขนาดผล และสีของผลผลิต

- ความพึงพอใจของเกษตรกร ผู้แปรรูป และผู้บริโภค คือ ผลผลิต สีเนื้อ ขนาดผล ความหวาน และความแน่นเนื้อ)

- วิเคราะห์ผลทางสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสายต้น สรุปและรายงานผล

- เวลาและสถานที่

- ระยะเวลา : 3 ปี เริ่มต้น ตุลาคม 2558 สิ้นสุด กันยายน 2561

- สถานที่ทำการทดลอง : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชุมพร นครศรีธรรมราช ระนอง พังงา และ สุราษฎร์ธานี

8. ผลการทดลองและวิจารณ์

การทดสอบพันธุ์กล้วยเล็บมือนางสำหรับการแปรรูป ได้ดำเนินการในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และ พังงา จำนวน จำนวน 5 แปลง ขนาดแปลงละ 2 ไร่ โดยปลูกกล้วยเล็บมือนางระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2559 และได้วัดความสูงและขนาดเส้นรอบวงลำต้น ผลผลิต และคุณภาพผลผลิต พบว่า

การเจริญเติบโต

ความสูงของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีในช่วงให้ผลผลิตซึ่งเป็นช่วงที่ต้นกล้วยเล็บมือนางมีความสูงมากที่สุด พบว่า ต้นกล้วยเล็บมือนางรหัส 008 มีความสูงเฉลี่ยสูงสุด 228.9.4 เซนติเมตร โดยมีความแตกต่างทางสถิติกับกล้วยเล็บมือนางรหัส 002, 007, 001 และ 017 มีความสูงเฉลี่ย 216.2, 214.8, 208.2 และ 181.7 เซนติเมตร ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 1)

เส้นรอบวงลำต้นของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีในช่วงให้ผลผลิตซึ่งเป็นช่วงที่ต้นกล้วยเล็บมือนางมีเส้นรอบวงลำต้นมากที่สุด พบว่า ต้นกล้วยเล็บมือนางรหัส 008 มีเส้นรอบวงลำต้นเฉลี่ยสูงสุด 49.4 เซนติเมตร โดยมีความแตกต่างทางสถิติกับกล้วยเล็บมือนางรหัส 002, 001, 007 และ 017 มีเส้นรอบวงลำต้นเฉลี่ย 44.2, 41.9, 41.7 และ 38.9 เซนติเมตร ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 1)

อายุการเก็บเกี่ยว พบว่า กล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีมีอายุการเก็บเกี่ยวไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 017 มีอายุการเก็บเกี่ยวเฉลี่ยน้อยที่สุด 53.2 วัน รองลงมาได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 008, 001, 007 และ 002 มีอายุการเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 55.2, 55.5, 56.4 และ 56.7 วัน ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 1)

ผลผลิต

น้ำหนักเครือของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีมีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 008 มีน้ำหนักเครือเฉลี่ยสูงสุด 5.7 กิโลกรัม รองลงมาได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 002, 001 มีน้ำหนักเครือเฉลี่ย 4.9, 4.7 กิโลกรัม ตามลำดับ โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 007 และ 017 มีน้ำหนักเครือเฉลี่ยต่ำสุด 4.5 กิโลกรัม (ตารางผนวกที่ 2)

จำนวนหวีต่อเครือของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีมีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 008 มีจำนวนหวีต่อเครือเฉลี่ยสูงสุด 7.7 หวี รองลงมาได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 002 มีจำนวนหวีต่อเครือเฉลี่ย 7.2 หวี โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 001, 007 และ 017 มีจำนวนหวีต่อเครือเฉลี่ยต่ำสุด 7.0 หวี (ตารางผนวกที่ 2)

น้ำหนักหวีของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีมีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 008 มีน้ำหนักหวีสูงสุดเฉลี่ย 664.4 กรัม รองลงมาได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 002 และ 001 มีน้ำหนักหวีเฉลี่ย 631.4 และ 619.2 กรัม โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 007 และ 017 มีน้ำหนักหวีเฉลี่ยต่ำสุด 612.1 กรัม (ตารางผนวกที่ 2)

จำนวนผลต่อหวีของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีมีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 008 มีจำนวนผลต่อหวีเฉลี่ยสูงสุด 17.0 ผล รองลงมาได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 001, 002, 007 และ 017 มีจำนวนผลต่อหวีเฉลี่ย 16.4 ผล (ตารางผนวกที่ 2)

น้ำหนักผลของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 008 มีน้ำหนักผลเฉลี่ยสูงสุด 33.8 กรัม รองลงมาได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 002 มีน้ำหนัก

ผลเฉลี่ย 32.8 กรัม โดกล้วยเล็บมือนางรหัส 001, 007 และ 017 มีน้ำหนักผลเฉลี่ยต่ำสุด 32.6 กรัม (ตารางผนวกที่ 2)

คุณภาพผลผลิต

ความหวานของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 002 มีความหวานเฉลี่ยสูงสุด 26.3 บริกซ์ รองลงมาได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 017, 007, 001 และ 008 มีความหวานเฉลี่ย 26.2, 26.1, 26.0 และ 25.8 บริกซ์ ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 3)

ความแน่นเนื้อของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธีมีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 017 มีความแน่นเนื้อเฉลี่ยสูงสุด 3.1 นิวตัน แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกล้วยเล็บมือนางรหัส 002 และ 007 มีความแน่นเนื้อเฉลี่ย 2.95 นิวตัน แต่มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับกล้วยเล็บมือนางรหัส 001 และ 008 มีความแน่นเนื้อเฉลี่ย 2.8 นิวตัน (ตารางผนวกที่ 3)

สีผิวผลของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธี พบว่า มี 2 แบบใกล้เคียงกันมาก คือ สีกลุ่ม Yellow Group 15A/B ได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 002 และ 007 และกลุ่ม Yellow Group 15B ได้แก่ กล้วยเล็บมือนางรหัส 001, 008 และ 017 (ตารางผนวกที่ 3)

การมีขนหรือไม่มีขนของผลของกล้วยเล็บมือนางในแต่ละกรรมวิธี พบว่า กล้วยเล็บมือนางทุกกรรมวิธีมีลักษณะผลไม่มีขน (ตารางผนวกที่ 3)

ซึ่งสอดคล้องกับงานทดลองของ อุดมพร และคณะ (2557) ได้ทำการเปรียบเทียบพันธุ์กล้วยเล็บมือนางในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน จำนวน 21 สายต้น พบว่า กล้วยเล็บมือนางสายต้นรหัส 008 มีการเจริญเติบโต และผลผลิตสูงที่สุด และ กล้วยเล็บมือนางสายต้นรหัส 001, 002, 007, 008 และ 017 มีลักษณะผลไม่มีขน และ วิทยา และคณะ (2544) ได้กล่าวว่า กล้วยเล็บมือนางที่นำมาอบต้องมีผลขนาดกลางถึงใหญ่ ให้ผลผลิตสูง การเรียงตัวของหวี และผลในหวีสวยงาม

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

การทดสอบพันธุ์กล้วยเล็บมือนางสำหรับการแปรรูป จากการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโต ผลผลิต และคุณภาพผลผลิตของต้นกล้วยเล็บมือนาง พบว่า กล้วยเล็บมือนางมีการเจริญเติบโตด้านความสูง และเส้นรอบวงลำต้นเฉลี่ย 210.0 และ 43.2 เซนติเมตร อายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตเฉลี่ย 55.4 วัน ส่วนผลผลิต พบว่า น้ำหนักเครือเฉลี่ย 4.9 กิโลกรัม จำนวนหวีต่อเครือเฉลี่ย 7.2 หวี น้ำหนักหวีเฉลี่ย 627.9 กรัม จำนวนผลต่อหวีเฉลี่ย 16.5 ผล น้ำหนักผลเฉลี่ย 32.9 กรัม ความหวานเฉลี่ย 26.1 บริกซ์ ความแน่นเนื้อเฉลี่ย 2.9 นิวตัน และ

สีผิวผลอยู่ในกลุ่ม Yellow Group 15A/B และ Yellow Group 15B และผลมีลักษณะไม่มีขน โดยกล้วยเล็บมือนางรหัส 008 มีการเจริญเติบโต และให้ผลผลิตสูงที่สุด อายุการเก็บเกี่ยวสั้น เหมาะสำหรับการแปรรูปผลขนาดกลางถึงใหญ่ การเรียงตัวของหวี และผลในหวีสวยงามมองดูน่ารับประทาน

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ได้ข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ และแปลงรวบรวมพันธุ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการขอจดทะเบียนพันธุ์กล้วยเล็บมือนาง และได้พันธุ์กล้วยเล็บมือนางที่เหมาะสมกับการแปรรูป สามารถแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกในพื้นที่ เป็นที่ต้องการของตลาด สามารถสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้กับเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน

11. คำขอบคุณ

ในการดำเนินงานศึกษาวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อกรมวิชาการเกษตร และสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 ที่ได้กรุณาให้งบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง และพังงา ที่ได้กรุณาให้สถานที่ และอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงาน ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อผู้เชี่ยวชาญสุรภี ศรีกุล และ รศ. ดร. ร่วมจิตร นกเขา ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ประกอบในการศึกษาวิจัย

12. เอกสารอ้างอิง

เบญจมาศ ศิลาย้อย และประวดี สมเป็น. 2534. จำนวนและรูปร่างของโครโมโซมกล้วยบางชนิดในประเทศไทย. *วารสารเกษตรศาสตร์ (วิทย์)*. 25:400-407.

ประศาสตร์ เกื้อมณี, มาลี ณ นคร, กวิศร์ วานิชกุล และวีระชัย ณ นคร. 2538. การศึกษาลักษณะทางสัณฐานและวิภาควิทยาของกล้วยบางชนิดในประเทศไทย. *วารสารเกษตรศาสตร์ (วิทย์)*. 29:1-7.

วรายุทธ ใจดี และอรดี สหวัชรินทร์. 2536. การชักนำให้กล้วยเล็บมือนางเพิ่มโครโมโซม. *วารสารวิชาการเกษตร*. 11:175-182.

วิทยา บัวเจริญ, ร่วมจิตร นกเขา, สุมณรัตน์ จินตนาสิรินุรักษ์, ธีรายุทธ วิจิตรภาพ, สุจิตรา ชูชีพ และสายัณห์ ศรีวิสัย. 2544. การคัดเลือกสายพันธุ์กล้วยเล็บมือนางเพื่อการบริโภคและแปรรูปกล้วยตาก. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร.

อุดมพร เสือมาก สโรชา กรีธาพล สุธีรา ถาวรรัตน์ อภาพร คงอิสโร และ อารมณฺ์ โรจน์สุจิตร. 2557. เปรียบเทียบพันธุ์กล้วยเล็บมือนางในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชุมพร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 กรมวิชาการเกษตร.

Valmayer, R.V., D.R. Jones, P. Polprasid, and R.H. Jamaladdin. 1990. Banana and plantains in Southeast Asian. International Network of the Improvement of Banana and plantations. Montpellier, France.

Yoging, W. 1992. Modified atmosphere storage of apple banana. M.S. Thesis, Gzanfield Institute of Technology, Silsoe College, U.K. 78 p.

13. ภาคผนวก

ตารางผนวกที่ 1 แสดงค่าการเจริญเติบโตของกล้วยเล็บมือนาง

การทดลอง	การเจริญเติบโต		
	ความสูง (เซนติเมตร)	เส้นรอบวงลำต้น (เซนติเมตร)	อายุการเก็บเกี่ยว (วัน)
001	208.2 c	41.9 c	55.5
002	216.2 b	44.2 b	56.7
007	214.8 b	41.7 c	56.4
008	228.9 a	49.4 a	55.2
017	181.7 d	38.9 d	53.2
ค่าเฉลี่ย	210.0	43.2	55.4 ns
Cv (%)	1.78	1.58	2.16

ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในคอลัมน์เดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 99

ตารางผนวกที่ 2 แสดงค่าผลผลิตกล้วยเล็บมือนาง

การทดลอง	ผลผลิต				
	น้ำหนักเครือ	จำนวนหวีต่อเครือ	น้ำหนักหวี	จำนวนผลต่อหวี	น้ำหนักผล
001	4.7 bc	7.0 b	619.2 c	16.4 b	32.6
002	4.9 b	7.2 b	631.4 b	16.5 b	32.8
007	4.5 c	7.0 b	613.6 d	16.3 b	32.6
008	5.7 a	7.7 a	664.4 a	17.0 a	33.8
017	4.5 c	7.0 b	610.8 d	16.4 b	32.6
ค่าเฉลี่ย	4.9	7.2	627.9	16.5	32.9 ns
Cv (%)	4.75	3.24	0.38	1.44	2.95

ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในคอลัมน์เดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 95

ตารางผนวกที่ 3 แสดงค่าคุณภาพผลผลิตกล้วยเล็บมือนาง

การทดลอง	คุณภาพผลผลิต			
	ความหวาน (บริกซ์)	ความแน่นเนื้อ (นิวตัน)	สีผิวผล	การมีขนของผล
001	26.0	2.8 b	Yellow Group 15B	ไม่มี
002	26.3	2.9 ab	Yellow Group 15A/B	ไม่มี
007	26.1	3.0 ab	Yellow Group 15A/B	ไม่มี

008	25.8	2.8 b	Yellow Group 15B	ไม่มี
017	26.2	3.1 a	Yellow Group 15B	ไม่มี
ค่าเฉลี่ย	26.1 ns	2.9		
Cv (%)	2.40	5.80		

ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในคอลัมน์เดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 95